

Ieder kind telt

Pedagogisch beleidsplan

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Inleiding.....	5
1.1 Algemene informatie.....	5
1.1.1 De Wonderwolkjes, 0-4 jaar	6
1.1.2 De Zonnestraaltjes, 2-4 jaar.....	6
1.1.3 De Donderwolk, 4-13 jaar.....	6
1.1.4 KDV De Klavertjes, 0-4 jaar	6
1.1.5 BSO De Heijplaatjes, 4-13 jaar	6
1.2 Basisfunctie Kinderopvang 1,2,3	6
1.2 Signalerende functie	7
1.2.1 Doorverwijzing	7
1.3 Beroepskracht – Kind – Ratio (BKR).....	7
2. Visie op het kind.....	8
2.1 Elk kind is uniek en geliefd.....	8
2.2 Gezamenlijk verantwoordelijkheid – partners in de opvoeding.....	8
2.3 Accent op muziek.....	9
2.4 Doelstelling en opvoedingsdoelen	9
3. Pedagogische doelen.....	10
3.1 Marianne Rixsen-Walraven.....	10
3.1.1 Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid	10
3.1.2 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties	12
3.1.3 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties.....	14
3.1.4 Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken	15
4. De ontwikkeling van baby's.....	17
4.1 Lichamelijke en motorische ontwikkeling.....	17
4.2 Cognitieve ontwikkeling	17
5. De plaatsing.....	19
5.1 Wenperiode.....	19
5.2 Incidenteel ruilen van dagen.....	19
5.3 Extra dagen opvang.....	19
5.4 Voorrang broertjes en zusjes	20
5.5 3-uurs regeling	20
5.6 Verlaten van stamgroepen.....	20

6. De verzorging van kinderen.....	21
6.1 de dagindeling	21
6.2 Eten en drinken.....	21
6.2.1 Dieet en allergieën	21
6.3 Verschonen, toiletgang en zindelijk worden	22
6.4 Slapen	22
7. Het kind	23
7.1 Corrigeren en belonen.....	23
7.2 VVE-programma Uk en Puk.....	23
7.3 Observatie en vroeg signalering	23
7.4 Voorbereiding op de basisschool	24
7.4.1 Overdracht basisschool	24
8. Inrichting, materialen en activiteiten.....	25
8.1 Inrichting en accommodatie	25
8.2 Speelhoeken	25
8.3 Spelvormen en activiteiten.....	25
8.4 Thema's	26
8.5 Speelgoedbeleid.....	26
9. Ouderbeleid	27
9.1 Mentor	27
9.2 Het evaluatiegesprek.....	27
9.3 Gesprekken met ouders.....	27
9.4 Ouders, partner in de opvoeding	27
9.5 Oudercommissie	28
10. Personeel	29
10.1 De pedagogische medewerker van Kinderopvang 1,2,3.....	29
10.2 Inwerkprogramma.....	29
10.3 Vrijwilligers	29
10.4 Multimedia en veiligheid	30
10.5 Stagiaires	30
10.6 Ondersteuning door andere volwassenen	31

Voorwoord

Voor u ligt het algemeen pedagogisch beleidsplan van Kinderopvang 1,2,3. Dit algemeen pedagogisch beleidsplan is een leidraad voor de opvang van kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. Dit pedagogische beleidsplan is bedoeld om personeelsleden, stagiaires, ouders, GGD en andere belangstellenden te informeren over de gang van zaken binnen de kinderopvang.

Onze identiteit is ons uitgangspunt geweest voor het opzetten van kinderopvang. Wij willen ons duidelijk onderscheiden van andere kinderopvang organisaties met onze kleinschaligheid.

Ouders en medewerkers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de verzorging en opvoeding van de kinderen. We zijn van mening dat het gezin de plaats is waar de opvoeding moet plaatsvinden. In aanvullende zin kan kinderopvang een ondersteunde rol spelen. We hebben er daarom ook voor gekozen om in onze doelstelling niet het woord opvoeding te gebruiken, maar de woorden opvangen, verzorgen en begeleiden. Bepaalde aspecten van de opvoeding kunnen we echter niet uitsluiten, omdat we op Kinderopvang 1,2,3 bepaalde normen en waarden hanteren die we op de kinderen zullen overdragen. Er zijn bijvoorbeeld (huis)regels waar de kinderen zich aan moeten houden.

Nieuwe PM'ers krijgen een inwerkprogramma aangeboden waarbij het pedagogisch beleidsplan de basis vormt. We verwachten van de PM'ers dat ze het beleid goed kennen en weten hoe en waar ze deze kunnen raadplegen. De manager is verantwoordelijk voor het algehele beleid.

Voor de leesbaarheid staat in het pedagogisch beleidsplan ouders, PM'ers en medewerkers. Met ouders worden ook uiteraard verzorgers zoals grootouders of voogden bedoeld. Onder PM'ers worden gediplomeerde pedagogische medewerkers verstaan. Met medewerkers worden PM'ers, ondersteunende collega's en de leiding bedoeld.

Via onze website informeren we ouders over het algeheel beleid van Kinderopvang 1,2,3.

1. Inleiding

Met dit pedagogische beleidsplan willen wij inzicht geven in de werkwijze en het opvoedingsklimaat van Kinderopvang 1,2,3. Een werkwijze leidt tot een plek waar kinderen het fijn vinden om te verblijven en waar ouders hun kind(eren) met een gerust hart aan toe kunnen vertrouwen. Naast dit pedagogische beleidsplan is er per opvangsoort en -locatie een pedagogisch werkplan. In het pedagogisch werkplan staat de praktische uitvoering van de opvang beschreven. Dit werkplan dient tevens als ouderinformatieboekje voor de locatie.

Kinderopvang 1,2,3 streeft naar het bieden van kwalitatief goede opvang. Het vastleggen van de gang van zaken middels een pedagogisch beleidsplan beschouwen wij als onderdeel van het leveren van kwaliteit. Zo weet iedereen waar zij aan toe is en wat men wel en niet kan verwachten. Daarnaast wordt de kwaliteit gewaarborgd door de hoge eisen van de Wet kinderopvang. De naleving van de Wet kinderopvang wordt gecontroleerd door de GGD in opdracht van de gemeente Rotterdam.

Bij controles let de inspecteur op:

- Beroepskracht-kind-ratio (BKR);
- 4 ogenbeleid en achterwachtregeling;
- Het personeel (diplomering en continue screening, roosters t.a.v. vaste gezichten criterium en 3 uren regeling);
- De groepsruimte (inrichting en aantal m²);
- Hygiëne en veiligheid (GGD en brandweer);
- Het pedagogisch klimaat;
- Andere beleidstukken en protocollen rondom de kinderopvang (o.a. hygiëne, veiligheid en gezondheid);
- Regeling overdracht van gegevens van het kind aan BSO en basisonderwijs.

Kinderopvang 1,2,3 streeft er naar een zo huiselijk mogelijk opvang te bieden aan kinderen wiens ouders werken en/of studeren. Onze opvang is een tweede thuis voor kinderen en geeft de mogelijkheid en ruimte voor optimale ontwikkelingskansen. Wij vinden dat een kind dat wordt opgevangen in een vertrouwde en warme thuissfeer zich veilig voelt, waardoor het meer durft en zichzelf kan zijn. En dat is de basis voor optimale ontwikkeling.

Door nauw samen te werken met ouders, beginnend bij een uitgebreide intake en wenperiode, zorgen wij voor voldoende kennis en achtergrondinformatie over het kind. We proberen zoveel mogelijk rekening te houden met de behoeften van ouder en kind en proberen hiermee de overstap van de thuissituatie naar het tweede thuis makkelijker te maken.

1.1 Algemene informatie

Kinderopvang 1,2,3 heeft twee locaties. Kindercentrum De Wonderwolk in Rotterdam (Charlois Pendrecht) heeft een kinderdagverblijf en een buitenschoolse opvang; KDV De Wonderwolkjes, KDV De Zonnestraaltjes en BSO De Donderwolken. De Wonderwolk is een christelijk kindercentrum. Kindercentrum De Klaver-Heijplaat in Rotterdam Heijplaat heeft een kinderdagverblijf en een buitenschoolse opvang; KDV De Klavertjes en BSO De Heijplaatjes. We werken met een vast en ervaren team en proberen zoveel mogelijk vaste gezichten in te zetten bij ziekte en verlof.

Bij de berekening van de beroepskracht-kindratio (BKR) en de maximale groeps groottes bij groepen dagopvang maakt onze opvang gebruik van de online rekentool van de Rijksoverheid, www.1ratio.nl.

1.1.1 De Wonderwolkjes, 0-4 jaar

KDV De Wonderwolk is gehuisvest in het bijgebouw van de Kerk “Het Zout der Aarde” in Rotterdam Charlois. Op De Wonderwolkjes hebben we 16 kindplaatsen, dat betekent dat we dagelijks maximaal 16 kinderen kunnen opvangen. We zijn hier dagelijks open van 07:00 tot 18:30 uur. De Wonderwolkjes heeft een ruim speelruimte met grote raampartijen voor veel daglicht. De kinderen kunnen lekker buitenspelen in de ruim opgezette en aan de speelruimte grenzende speelweide met aantrekkelijke speelmaterialen en -toestellen.

1.1.2 De Zonnestraaltjes, 2-4 jaar

KDV De zonnestraaltjes zijn de burens van De Wonderwolkjes. Deze peutergroep biedt plek aan maximaal 8 kinderen. Op deze groep werken we met de VVE-methode Uk & Puk. In het werkplan van KDV De Wonderwolk hebben we deze methode uitgebreid beschreven.

1.1.3 De Donderwolk, 4-13 jaar BSO

De Donderwolken zijn onze BSO kinderen en zij hebben een grote ruimte in het souterrain van de kerk. De BSO kinderen mogen ook gebruik maken van de gang, de hal en de ontmoetingsruimte van de kerk. De kinderen spelen dagelijks buiten in één van de openbare speeltuinen op loopafstand. Iedere schooldag bieden we voorschoolse opvang van 07:00 – 8:45 uur en naschoolse opvang aan. Op maandag, dinsdag en donderdag is de naschoolse opvang open van 14:30 – 18:30 uur. Op de woensdag- en vrijdagmiddag is de buitenschoolse opvang open van 11:45 – 18:30 uur. De Donderwolken bestaat uit 1 verticale basisgroep van maximaal 22 kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar.

1.1.4 KDV De Klavertjes, 0-4 jaar

De Klavertjes is een verticale groep welke is gehuisvest in de Protestants Christelijke basisschool De Klaver-Heijplaat. We vangen dagelijks maximaal 12 kinderen van 07:00 – 18:30 uur. We vormen samen met de BSO tijdens de voorschoolse opvang en op woensdag en vrijdag een combinatiegroep. De kinderen t/m 8 jaar worden dan gezamenlijk opgevangen op de groep van het KDV.

1.1.5 BSO De Heijplaatjes, 4-13 jaar

De Heijplaatjes biedt iedere schooldag voorschoolse opvang aan van 07:30 – 08:30 uur. Vervroegde opvang vanaf 07:00 uur is mogelijk. Naschoolse opvang bieden we aan van 14:00 – 18:30 uur. BSO De Klaver heeft 1 verticale basisgroep van maximum van 22 kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar. BSO De Klaver-Heijplaat heeft als profiel 21-eeuwse vaardigheden. Dit profiel sluit aan bij de visie en het profiel van de school zorgt voor een doorgaande lijn.

1.2 Basisfunctie Kinderopvang 1,2,3

Bij Kinderopvang 1,2,3 worden kinderen opgevangen van 0-13 jaar wiens ouders werken en/of studeren. Wij zijn van maandag t/m vrijdag geopend van 07:00 – 18.30 uur. Met uitzondering van nationale feestdagen en eventueel 2 studiedagen per jaar zijn we het gehele jaar geopend. De sluitingsdagen worden aan het begin van het jaar gecommuniceerd met de ouders via de mail.

Naast de algemene begeleiding en verzorging van kinderen, bieden we veel ruimte om kinderen (met elkaar) te laten spelen. Want spelen is leren. Kinderen kunnen alleen of met elkaar spelen door middel van vrij- en gericht spel. Onze activiteiten bieden we zowel binnen als buiten aan. Onze PM'ers begeleiden de kinderen en zorgen ervoor dat ze zich goed kunnen ontwikkelen conform de pedagogische basisdoelen welke beschreven zijn in hoofdstuk 2. Op ons kinderdagverblijf maken we gebruik van programmaonderdelen van de VVE-methode Uk & Puk. Zie 7.2 VVE-programma Uk&Puk.

Op de BSO-groepen kijken we naar wat een kind kan en niet wat een kind niet kan. We ondersteunen de ontwikkeling van de kinderen door deze op verschillende gebieden te begeleiden. We leren de kinderen bijvoorbeeld zelf hun keuzes te maken, zelf hun veters te strikken en een boterham te smeren. Het accent ligt op ontspanning, want de school is meestal al inspannend genoeg geweest.

1.2 Signalerende functie

Onze PM'ers observeren de kinderen dagelijks tijdens de diverse programmaonderdelen. Doordat de PM'ers de kinderen goed kennen en weten hoe ze zich doorgaans gedragen, signaleren ze snel bijzonderheden in gedrag en houding. Naast de dagelijkse observaties worden de kinderen ook periodiek geobserveerd en worden de resultaten en bevindingen vastgelegd. Hiermee kunnen we het ontwikkelingsverloop van kinderen op diverse ontwikkelingsgebieden over een langere tijd observeren en registreren. De manager ondersteunt de PM'ers bij het eventuele zorggesprek met ouders. Indien er signalen zijn die kunnen leiden tot vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, dan wordt – in samenspraak met de aandachtfunctionaris - het stappenplan van de meldcode gevolgd. Zie ook 7.3 Observatie en vroeg signalering.

1.2.1 Doorverwijzing

Indien de PM'ers zich zorgen maken om het kind, bijvoorbeeld omdat er tijdens de observatie is gebleken dat er mogelijk sprake is van een achterstand, dan adviseert de PM'er de ouder om extern hulp in te schakelen. De PM'ers verwijzen ouders altijd door naar de huisarts voor diagnostiek, hulp en verdere doorverwijzing of naar de kinderdarts van het CJG. Als de PM'ers constateren dat de ouders wellicht opvoedingsondersteuning nodig hebben, dan verwijzen ze de ouder ook door naar het consultatiebureau (CJG). In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij taalachterstanden, verwijzen de PM'ers ouders ook door naar de bibliotheek. Veel bibliotheken hebben taalactiviteiten voor jong en oud, dus ook ouders kunnen daar terecht.

1.3 Beroepskracht – Kind – Ratio (BKR)

De beroepskracht-kindratio (BKR) is de verhouding tussen het aantal beroepskrachten (PM'ers) en het aantal kinderen in de groep. De beroepskracht-kindratio, ook de leidster-kindratio genoemd, hangt af van de leeftijd van de kinderen in de groep. De BKR verschilt ook per soort opvang: kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, gastouderopvang of peuteropvang. De berekening van de BKR doen we middels het rekentool www.1ratio.nl. De GGD gebruikt de rekentool tijdens de inspecties op de kwaliteit. Het doel van de BKR is dat de kinderopvang goed aansluit op de ontwikkeling van het kind. Dat er bijvoorbeeld genoeg aandacht is voor baby's. Sinds 1 januari 2019 is de BKR voor kinderen van 0 tot 1 jaar en 4 tot 13 jaar gewijzigd. Nu mag één PM'er hooguit drie baby's tot 1 jaar opvangen, dit was voorheen vier. Op de BSO mogen er weer meer kinderen worden opgevangen per PM'er, 11 of 12, afhankelijk van de leeftijdsopbouw. Voorheen mochten er maximaal 10 kinderen worden opgevangen per PM'er.

2. Visie op het kind

Kinderopvang 1,2,3 is een groeiende organisatie die meerdere locaties heeft en verschillende soorten (dag)opvang aanbiedt. Wij zijn van mening dat kinderopvang kleinschalig moet zijn, waar kinderen en ouders, beroepskrachten en leiding elkaar gemakkelijk en snel kunnen vinden. Kinderen kunnen zich het beste ontwikkelen als ze zich veilig, vertrouwd, geborgen en geliefd voelen. In onze visie staat de ontwikkeling en het welbehagen van het jonge kind centraal. Onze kinderopvang streeft ernaar om samen met de ouders verantwoordelijk te zijn voor de verzorging en opvoeding van kinderen. Dit is alleen mogelijk als we werken vanuit een vertrouwensband met ouders. Daarom zijn we laagdrempelig in ons contact en we werken uitsluitend met beroepskrachten die bewust voor dit vak hebben gekozen. Wij vinden dat werken met en voor kinderen vanuit het hart moet gebeuren, met veel liefde en respect voor het kind.

Hieronder worden de belangrijkste uitgangspunten genoemd die de basis van het algemeen pedagogische visie vormen van kinderopvang 1,2,3. Elke locatie heeft een eigen profiel welke is beschreven bij de algemene informatie:

- Elk kind is uniek en geliefd;
- Ouders en medewerkers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de verzorging en opvoeding van kinderen;
- Accent op muziek.

2.1 Elk kind is uniek en geliefd

Omdat elk kind uniek en geliefd is, willen wij ruimte geven aan de eigenheid van elk kind. Kinderen hebben van nature de behoefte om zich te ontwikkelen. Elk kind doet dat op haar eigen manier en in haar eigen tempo. Onze PM'ers benaderen de kinderen individueel als het gaat om de persoonlijke ontwikkeling. Om dit goed te kunnen doen is een vertrouwensband nodig, de band wordt opgebouwd naarmate we het kind en haar karakter goed leren kennen. We spelen in op de behoeftes van de kinderen en observeren dagelijks en periodiek gericht naar wat een kind al kan en waar we nog aan kunnen werken. *Leren is proberen* is onze motto. Dat doen we door de kinderen het gevoel te geven dat ze gezien worden en geliefd zijn door ze veel te knuffelen en veel complimenten te geven. Niet alleen op dat wat ze hebben bereikt of al kunnen, maar vooral op het proces en op het proberen. 'Je probeert iets en het gaat mis, dan probeer je het nog een keer en gaat het weer mis, en dan ineens gaat het goed en heb je iets geleerd!' Daarom is proberen leren.

2.2 Gezamenlijk verantwoordelijkheid – partners in de opvoeding

Ouders kiezen bewust voor Kinderopvang 1,2,3. Hiermee dragen ze een deel van de verzorging- en opvoedingstaken aan ons over. Partnerschap tussen ouders en opvang heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van het kind. Ouders zijn dé verantwoordelijke opvoeder van hun kind. Tijdens het verblijf van het kind op de kinderopvang nemen PM'ers tijdelijk een deel van de verzorging en opvoeding over. De ontwikkeling van het kind is bij partnerschap een gedeelde, gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en PM'ers. Dankzij dit partnerschap waarbij samenwerking het uitgangspunt vormt, ontstaat er een verbinding tussen het opvoedingsklimaat thuis en in de kinderopvang. In de praktijk betekent dit dat ouders het recht hebben om geïnformeerd te worden over de gang van zaken binnen de kinderopvang. Omgekeerd willen wij ook graag geïnformeerd worden over bijzonderheden die van invloed kunnen zijn op het welbevinden van het kind.

Denk daarbij aan slecht slapen, een sterfgeval, ziekte, onprettige thuissituatie etc. Als wij weten wat er thuis en in de directe omgeving van het kind afspeelt, kunnen wij daarmee rekening houden. Bijvoorbeeld door het kind extra aandacht te geven en hem goed in de gaten te houden.

2.3 Accent op muziek

Muziek speelt een belangrijke rol bij Kinderopvang 1,2,3. Met muziek leren we de kinderen vertrouwen te hebben in hunzelf en sociale vaardigheden te ontwikkelen. Samen muziek maken is werken aan de eigen creativiteit. Bijna alle kinderen vinden zingen leuk, jong of oud. Zingen en dansen is goed voor de taal, motoriek, fantasie en het presenteren van jezelf. Kinderen kunnen met dansen helemaal zichzelf zijn en hun hoofd leeg maken en ontspannen. Jonge kinderen ontwikkelen hun (grote of fijne) motoriek door mee te doen met liedjes als 'dit zijn mijn wangetjes' of 'klap eens in je handjes'. Oudere kinderen laten we flink bewegen op verschillende versies van: "hoofd, schouders, knieën, teen". Ter ondersteuning gebruiken we vrolijke muziekinstrumenten zoals sambaballen, xylofoons, triangels, trommels en dergelijke. Op de BSO kunnen kinderen onder begeleiding van muzikanten instrumenten leren bespelen zoals een gitaar, drum, keyboard en viool. Afhankelijk van het profiel van onze locatie zingen we liedjes die bij het profiel horen, bij Kindercentrum De Wonderwolk heeft muziek tevens een religieuze insteek.

2.4 Doelstelling en opvoedingsdoelen

We werken met een gemotiveerd team van PM'ers en leidinggevenden die hart hebben voor kinderen. Een lerend team dat open staat voor nieuwe invalshoeken, ervaringen en ontdekkingen. Een houding die we ook bij kinderen proberen te ontlokken. Open, nieuwsgierig, experimenterend en zelf ontdekkend. Een prachtig proces van afhankelijkheid (bij baby's) naar steeds verder ontwikkelde zelfstandigheid die door de PM'ers wordt begeleid. Met een houding van de PM'ers die vertrouwen uitstraalt in het kunnen van het kind en bij wie een kind zich veilig en vertrouwd kan voelen; een houding die acceptatie en respect uitstraalt en waarbij een kind zichzelf kan en mag zijn, dus ook fouten mag maken om zo nieuwe oplossingen te vinden; een houding die rust uitstraalt dat het kind de tijd krijgt om dingen in zijn eigen tempo te doen; een houding die gezelligheid uitstraalt waardoor er een prettige sfeer in de groep is; oftewel: een houding waar oog, oor, 'liefde' en ruimte voor het kind in zijn totaliteit is. Immers: het kind staat centraal.

3. Pedagogische doelen

Elk kind is uniek en geliefd. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn/haar eigen tempo en op haar eigen manier. Om de ontwikkeling te stimuleren hebben kinderen geborgenheid en uitdaging nodig. Door grenzen op te zoeken en te verbreden houden kinderen de eigen ontwikkeling in beweging. Bij kinderopvang 1,2,3 wordt met materialen en verschillende activiteiten rekening gehouden met de verschillende ontwikkelingsgebieden. De materialen zijn aangepast aan de leeftijd en de belevingswereld van de kinderen. De werkwijze van Kinderopvang 1,2,3 is gebaseerd op de opvoedingsvisie van professor Riksen-Walraven.

3.1 Marianne Riksen-Walraven

De opvoedingstheorie van professor Riksen-Walraven ligt ten grondslag aan de Wet kinderopvang en de beleidsregels kwaliteit kinderopvang. De basisdoelen van professor Riksen-Walraven zijn onderdeel van de pedagogische doelstellingen Kinderopvang 1,2,3. Wij vertalen deze basisdoelen naar de opvoedsituatie binnen de eigen groepen en lichten deze uitgebreid toe met voorbeelden:

- Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid.
 - Heeft het kind het naar haar zin?
- Gelegenheid geven tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.
 - Heeft het kind iets geleerd dat zinvol voor haar is?
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties.
 - Heeft het kind met andere kinderen gespeeld?
- Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken.
 - Heeft het kind geleerd om op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan?

De uitwerking van de vier basisdoelen beschrijven we hieronder.

3.1.1 Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid

Het is van belang dat jonge kinderen zich veilig en beschermd voelen. Als een kind zich onveilig voelt staat het niet open om te spelen en te leren. Het gevoel van veiligheid in de kinderopvang wordt bepaald door de PM'ers, de ruimte/omgeving en het contact met andere kinderen. Vanaf het kennismakingsgesprek wordt er door de PM'ers een vertrouwensband opgebouwd. Een vertrouwensband ontstaat door respect- en liefdevol om te gaan met kinderen en ouders.

Kinderopvang 1,2,3 biedt een gevoel van emotionele veiligheid door onder andere:

- Een uitgebreide kennismakingsgesprek aan te bieden waarin de behoeften en de gewoontes van thuis worden besproken:
 - deze worden zoveel mogelijk nageleefd door de PM'ers.
- Een duidelijke interne en externe wenbeleid te hanteren waarbij kinderen ook welkom zijn bij het intakegesprek;
 - Zo kan het kind alvast kennismaken met haar mentor en zien wie haar ophaalt van school. *Zie 5.1 Wenperiode.*
- Elk kind een mentor te geven die aanspreekpunt is voor ouders en (BSO)kinderen.
- Tijdens het brengen en halen ruim de tijd te nemen voor een volledige overdracht en ouders de gelegenheid te geven om al hun vragen te stellen aan de PM'ers.

- De tijd te nemen om een goede overdracht te houden tussen ouder en PM'er en vice versa.
- Bij de baby's een heen en weer schriftje te gebruiken voor de bijzonderheden.
- Ouders en kinderen bij binnenkomst persoonlijk te begroeten en hen bij de naam te noemen.
- Bij het afscheid nemen ook altijd gedag te zeggen en de kinderen dit ook aan te leren.
- Op een persoonlijke wijze sensitief en responsief te reageren naar kinderen.
- Actief te luisteren naar de ouders en het kind en de wensen van de ouders te respecteren.
- Een huiselijke sfeer te creëren door bijvoorbeeld op pantoffels/sloffen of sokjes te dragen op het kinderdagverblijf.
- De kinderen hun eigen stam/basisgroep te geven met vaste PM'ers, zodat zij vertrouwd raken met hun omgeving en de PM'ers.

De PM'ers

- Verdiepen zich in het kind door vragen aan hen te stellen en/of aan de ouder(s) om zo alles te weten te komen over het kind om zo de beste zorg te kunnen bieden aan de kinderen.
- De PM'ers bieden een vaste structuur aan de kinderen gedurende de dag, dit zorgt voor rust, regelmaat en een veilig gevoel. De kinderen weten waar ze aan toe zijn.
- De PM'ers benaderen de kinderen positief en zorgen voor een open en ontspannen sfeer op de groep.
- De PM'ers zorgen ervoor dat de kinderen gezien en gehoord worden. Kinderen voelen dat ze geaccepteerd en gewaardeerd zijn.
- De kinderen kunnen zich veilig hechten aan de PM'ers

De PM'er neemt de volgende punten in acht om het gevoel van emotionele veiligheid te waarborgen.

- Alle kinderen zijn uniek en krijgen de aandacht die zij nodig hebben om hun zelfvertrouwen te versterken, zodat zij goed in hun vel zitten.
- De PM'ers zijn voorspelbaar in hun gedrag en houding, ze zeggen wat ze doen en doen wat ze zeggen. Kinderen worden aan de voorkant benaderd. Bij jonge kinderen zeggen ze bijvoorbeeld dat ze worden opgetild, verschoond etc.
- De PM'ers accepteren de kinderen zoals ze zijn en benaderen de kinderen op een liefdevolle wijze, door bijvoorbeeld te reageren op geluidjes die een baby maakt of een compliment te geven aan de peuter die bezig is om een toren te bouwen of het BSO-kind op te merken die met hangende schouders van school komt.
- De PM'ers bieden de kinderen steun waar en wanneer ze dat nodig hebben, door bijvoorbeeld een kind te knuffelen.
- De PM'ers spelen in op de behoefte van het kind en besteden aandacht aan de verschillende emoties van het kind, door bijvoorbeeld het gevoel van het kind te benoemen geven de PM'ers erkenning en begrip voor de emoties die het kind ervaart.
- Elk kind heeft ruimte nodig, ongeacht leeftijd, aard, karakter, ontwikkeling en uiterlijk. In de ruimtes moeten de kinderen het gevoel krijgen dat zij zichzelf mogen zijn. Door geborgenheid en een vertrouwde omgeving te bieden, stimuleert Kinderopvang 1,2,3 de eigenheid van elk kind.

- Het bevordert een positief zelfbeeld als PM'ers kinderen complimentjes geven bij lief en aardig gedrag en bij de dingen die zij al kunnen. Ook geven de PM'ers opbouwende kritiek. Negatief gedrag wordt zoveel mogelijk genegeerd, tenzij het gevaar oplevert voor het kind of de omgeving. Door niet in te grijpen als het niet echt nodig is, leren kinderen wat de gevolgen zijn van hun gedrag en leren zij de verantwoordelijkheid te nemen voor deze gevolgen.
- Kleine opdrachten passend bij het ontwikkelingsniveau van een kind vergroten het zelfvertrouwen. Dat gebeurt ook door kinderen te laten ervaren wat zij al kunnen, complimenten te geven als zij iets goed doen, of ze waar nodig te helpen. Het is belangrijk dat het kind gemotiveerd wordt om steeds opnieuw te proberen het zelf te doen.
- De PM'ers stimuleren de kinderen om om te gaan met hun eigen emoties en die van anderen. Dit doen zij door ruimte te geven voor die emoties; een kind mag boos, verdrietig of uitgelaten zijn en hier mag ook over worden gepraat. De emoties worden serieus genomen. Het is heel belangrijk dat de emoties worden benoemd en dat de emotie erkend wordt en normaal is.
- Elke dag kent een aantal vaste, steeds terugkerende onderdelen op steeds dezelfde tijden zoals de eetmomenten, de wc- en verschoonrondes, slaap- en rustmomenten, buitenspelen en vrij spelen. Aan deze verschillende momenten zijn vaste rituelen verbonden zoals liedjes zingen voor het eten, na het plassen handen wassen en een boekje lezen voor het slapen gaan. Deze worden begeleid door de PM'ers.
- Op de BSO wordt er gewerkt met een vaste schema die structuur en herkenning biedt. De opvang wordt gestart met handen wassen en met z'n allen aan tafel zitten voor een versnapering. De kinderen mogen uit school ontspannen aan tafel vertellen wat ze kwijt willen over die dag. De vaste PM'er zorgt voor een ongedwongen en ontspannen sfeer en knoopt met iedereen een praatje aan. Daarna mogen de kinderen zelf kiezen wat ze die middag doen. De kinderen moesten al zoveel op school, op de BSO is het tijd voor ontspanning. In de vakanties werken we met een vakantieplanning waar de kinderen aan mee hebben gedacht en gewerkt.

3.1.2 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Het aanbieden van uitdagende spelvormen, methodieken en speelgoed stimuleren de persoonlijke ontwikkeling van een kind. Met persoonlijke competenties wordt bedoeld op brede persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Deze competenties stellen een kind in staat om allerlei typen problemen aan te pakken en zich aan te passen aan veranderende omstandigheden. Hierbij komen zelfvertrouwen en voor zichzelf zinvol bezig zijn om de hoek kijken. Het leren van taal, de motorische ontwikkeling en cognitieve vaardigheden zijn hier voorbeelden van.

Kinderopvang 1,2,3 biedt gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties door:

- Het Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling. Spelen en bezig zijn, is leren voor kinderen. Het kind leert onder meer door voorbeeld en nabootsing. Door allerlei dagelijkse gebeurtenissen te bespreken, ontstaat ordening binnen de wereld van het kind. De PM'er legt daarbij uit, benoemt de dingen en nodigt de kinderen uit om dingen zelf te verwoorden. Regelmatig doet de PM'er een beroep op het vermogen van de kinderen om oplossingen te zoeken voor problemen. Kinderopvang 1,2,3 stimuleert de kinderen in hun ontwikkeling en biedt een grote diversiteit in materiaal aan. De aangeboden activiteiten sluiten aan bij de interesse van het kind.

Wanneer de interesse van het kind gewekt is, is de concentratie immers groter. De PM'ers proberen situaties te creëren waardoor de kinderen zich uitgedaagd voelen.

- Kinderen de wereld om zich heen spelenderwijs te laten ontdekken. Spelen is leren. Puzzels, spelletjes, kleuren en vormen stimuleren het denkvermogen. Ook voorleesboeken en seizoenthema's spelen hierbij een rol. Het helpt het kind bij het waarnemen, ordenen en sorteren van het leren. Dat een kind zelfstandig oplossingen leert bedenken voor problemen is van groot belang voor de verstandelijke ontwikkeling. Dat gebeurt als ze bijvoorbeeld zelf een puzzel proberen te maken en de PM'er het kind stimuleert om een andere puzzel te proberen, bijvoorbeeld met meer stukjes.
- Allerlei fantasiespelletjes te spelen waardoor de cognitieve (taal)competenties worden gevormd. Muziek is hierbij een belangrijk instrument. De PM'ers van Kinderopvang 1,2,3 spreken en schrijven goed Nederlands. Zij praten veel met de kinderen en benoemen hun handelen zodat de woordenschat van de kinderen wordt vergroot. Ook weten de kinderen op deze manier waar ze aan toe zijn. Verder wordt er veel gezongen en interactief voorgelezen (kinderen worden betrokken bij het verhaal, waardoor de communicatie wordt gestimuleerd en de fantasie geprikkeld).
- De motoriek te stimuleren. De lichamelijke of motorische ontwikkeling is onder te verdelen in grove motoriek (lopen, klimmen, springen, hoepelen) en fijne motoriek (pen vasthouden, spelen met bouwstenen, rijgen van kralen). Beide ontwikkelingen zijn belangrijk voor het goed functioneren van het lichaam. Kinderopvang 1,2,3 biedt de kinderen afhankelijk van de motoriek, verschillende soorten materiaal aan. Al deze materialen hebben een gericht doel. Om de lichamelijke ontwikkeling te stimuleren krijgen de kinderen de ruimte om binnen én buiten bezig te zijn met bewegen. Zo worden balspellen gespeeld om het evenwicht en de complete coördinatie van het lichaam te ontwikkelen.
- Het kind kennis te laten maken met verschillende materialen, zoals zand, klei en verf, stimuleert Kinderopvang 1,2,3 de creativiteit. De kinderen kunnen zich vrij uitleven. Ook verven, plakken, tekenen en kleuren behoren tot de mogelijkheden. De PM'ers prikkelen de fantasie van de kinderen door ze te laten experimenteren met verschillende materialen. Vooral de fijne motoriek en het concentratievermogen worden zo spelenderwijs geactiveerd. Ook wordt er gewerkt met hoeken die volgens een thema ingericht kunnen worden. Het materiaal is voorhanden, alleen de inrichting mogen de kinderen naar hun eigen gevoel en fantasie inrichten. Waarom zouden wij moeten bepalen voor een kind hoe iets eruit ziet? Als het kind liever dinosaurussen in een autoracebaan laat rijden, dan is dat ook prima. De PM'ers begeleiden de kinderen met het inhoudelijk materiaal en de kinderen doen de rest.
- Kinderen in het onderzoeken van hun eigen mogelijkheden te stimuleren, zodat kinderen (en hun ouders) merken dat zij veel meer kunnen dan zij misschien dachten. Het kan zijn dat de PM'ers opmerken dat sommige kinderen talenten hebben. Bijvoorbeeld voor muziek, dans of zang. Door het met ouders te bespreken en hen eventueel door te verwijzen naar de juiste instanties, worden de talenten van de kinderen opgemerkt en benut. Door rekening te houden met het individuele ontwikkelingsniveau van elke kind en de kinderen in hun waarde te laten, geven de PM'ers het signaal af dat zij vertrouwen hebben in wat het kind kan. Kinderen worden daarom nooit met elkaar vergeleken, want de ontwikkeling van het ene kind is namelijk geen maatstaf voor het andere kind. Dit geldt natuurlijk niet alleen voor de cognitieve en motorische ontwikkeling, maar ook voor de sociale ontwikkeling.

- Het kind eventuele probleempjes zelf te laten oplossen. Kinderen hebben vertrouwen in hun eigen mogelijkheden wanneer ze ervaren dat ze met bepaald gedrag ruzies oplossen of van een onveilige situatie een veilige weten te maken. Als er te snel ingegrepen wordt of moeilijke situaties voorkomen worden, missen de kinderen de mogelijkheid om te ervaren dat hun eigen gedrag invloed heeft op (de gevolgen van) een situatie.
- Kinderen regelmatig samen te laten werken aan een 'projectje'. Hiermee leren de kinderen ook de kwaliteiten van andere kinderen herkennen. Zodoende ervaren de kinderen de toegevoegde waarde van samenwerken met andere kinderen. De BSO-kinderen die het leuk vinden om een kunstwerk te bouwen of iets mooist te knutselen mogen dit in het lokaal tentoonstellen.
- De BSO kinderen muziekles aan te bieden. Samen met de muziekleraar werken zij naar een voorstelling toe. Minimaal 1 keer per jaar mogen zij optreden voor de ouders en alle andere kinderen.

3.1.3 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties

Basisvoorwaarde voor een in algemene zin gunstige ontwikkeling van elk kind is een goede sociaal-emotionele ontwikkeling. Voor deze ontwikkeling is het belangrijk dat kinderen zich veilig en geborgen voelen. Er wordt op respectvolle wijze met de kinderen omgegaan. Zo wordt er niet over de hoofden van het kind heen gesproken. Eventuele problemen worden onder vier ogen besproken. Door positief in te gaan op gevoelens als blijdschap, verdriet, woede, angst en onverschilligheid, stimuleert Kinderopvang 1,2,3 de ontwikkeling van het leren kennen van de eigen gevoelens, het hiermee om kunnen gaan en het (durven) tonen van deze gevoelens aan anderen. De gevoelens van een kind worden serieus genomen, er wordt geluisterd en meegeleefd. De PM'ers denken vanuit het kind en laten merken dat ze het kind begrijpen. Samen gezelschapspelletjes doen, zoals memory op het kinderdagverblijf en Mens erger je niet, Vier op een rij, Wie is het op de BSO, bevordert de ontwikkeling van sociaal gedrag. Ook worden kinderen die altijd alleen spelen in een spelsituatie betrokken, zodat ze ontdekken dat samen spelen ook iets toevoegt.

Kinderopvang 1,2,3 biedt gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties door:

- Sociaal gedrag uit te lokken. De groepen bieden kinderen gelegenheid om sociale competenties te ontwikkelen. De kinderen komen in contact met leeftijdsgenoten. Ze maken deel uit van een groep en leren deelnemen aan groepsgebeurtenissen. Ze leren hoe ze met elkaar om moeten gaan en hoe ze conflicten kunnen voorkomen en zelf kunnen oplossen. Ook leren ze de basisbeginselen van sociale vaardigheden. Dit geeft ze de kans om zich te ontwikkelen tot individuen die kunnen functioneren in de maatschappij.
- Baby's bij elkaar te leggen op de speelmat, zodat ze elkaar kunnen ontdekken. De PM'ers communiceren met de baby's verbaal en non-verbaal. Tijdens een kringspel leren de baby's om te gaan en samen te spelen met andere kinderen, door bijvoorbeeld een bal over te rollen naar elkaar onder begeleiding van de PM'er.
- Veel bewegingsspelletjes te doen voor de ontwikkeling van de grove motoriek. Hierbij wordt onder andere gebruik gemaakt van hoepels, klimrekken, balspellen en fietsjes. De BSO kinderen maken graag gebruik van grote (school)pleinen waar ze de ruimte hebben om te voetballen, badmintonnen, basketballen, kegelroof te spelen etc. Ook gaan ze graag naar grote (indoor)speeltuinen waar ze zowel alleen als met andere kinderen kunnen spelen.

- De zelfstandigheid te bevorderen. De kinderen leren al vroeg om zelf hun handen te wassen, jas aan te trekken, (onder)broek op te halen, naar de wc te gaan, zorg te dragen voor hun eigen spulletjes, boterham te smeren en zo verder. De PM'ers van Kinderopvang 1,2,3 stimuleren de zelfstandigheid- en de zelfredzaamheid van de kinderen. Hierbij letten de PM'ers goed op wat een kind al kan en waar het op dat moment aan toe is. Doordat er genoeg ruimte is voor zelfstandigheid en fouten maken, wordt de zelfstandigheid gestimuleerd. Een kind dat uit ervaring weet dat het fouten mag maken, durft er voor uit te komen iets niet te weten of niet te kunnen. BSO kinderen mogen bijvoorbeeld in het kader van het open deurenbeleid komen voorlezen aan de kleintjes van De Wonderwolk.
- Zo nodig aan de kinderen voor te doen wat de bedoeling is en het geven van aanwijzingen. De PM'ers stimuleren de kinderen om elkaar te helpen. Het is belangrijk dat kinderen zich gestimuleerd voelen om steeds opnieuw te proberen iets zelf te doen. Het is daarbij erg belangrijk dat de kinderen positief worden benaderd, want hierdoor bouwen zij zelfvertrouwen op en krijgen zij plezier in hun eigen prestaties. Kinderen worden altijd aangesproken op hun gedrag en niet op hun persoon.

Jonge kinderen (dreumesen en peuters) moeten nog helemaal leren spelen en ontdekken wat zij met speelgoed kunnen doen. Dit leren zij niet alleen van de PM'ers, maar ook door andere kinderen te zien spelen. Omdat zij nog niet weten wat samen spelen is en zij de wereld om zich heen nog heel egocentrisch (vanuit henzelf) bekijken, zijn er veel kleine conflicten. Wat zij willen hebben, willen zij nu en meteen, ongeacht of er iemand anders mee speelt. Sterker nog, dat een ander ergens plezier in heeft, brengt de kind op een idee. Daarom spelen jonge kinderen naast elkaar en nog niet met elkaar. Om de wereld van de kinderen groter te maken worden regelmatig BSO kinderen (4-8 jaar) toegevoegd aan het kinderdagverblijf. Dit doen we in het kader van samenvoeging groepen, zie ook desbetreffend pedagogisch werkplan.

3.1.4 Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken

Er zijn veel (ongeschreven) regels in de maatschappij, zo ook op de groepen. Je mag niet slaan, spugen, een ander pijn doen, je moet delen en samen spelen, je moet op je beurt wachten, eerlijk zijn, je inleven in een ander en zo verder. Door uitdagende spellen aan te bieden, kunnen deze regels meegegeven en toegepast worden. Spelenderwijs krijgen kinderen de cultuur mee van de groep. De groepen laten kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden en met de gebruiken en omgangsvormen in de samenleving. Het is heel belangrijk om duidelijk en geduldig uit te leggen waarom iets niet mag en hoe het dan wel moet. Een kind moet ook fouten mogen maken, dan komt het tenminste tot een eigen waardeoordeel. Het overbrengen en eigen maken van waarden vindt plaats tijdens de normale dagelijkse dingen.

Kinderopvang 1,2,3 biedt gelegenheid om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken:

- De PM'ers hebben hierin een voorbeeldfunctie, de kinderen leren hoe zij omgaan met andere kinderen, ouders en elkaar. Hierin moeten de PM'ers ook het goede voorbeeld geven.
- Onze kinderopvang is een afspiegeling van de samenleving, onze medewerkers hebben verschillende achtergronden, voorkeuren, etniciteiten, religieuze opvattingen en leeftijden. Net als onze kinderen en ouders.

- Kinderen leren dat ze eerst het speelgoed opruimen voordat ze met een nieuwe activiteit starten.
- De kinderen kunnen ervaren dat de waarden en normen op de groep anders kunnen zijn dan thuis. Het verschil in waarden en normen kan nog groter zijn bij kinderen uit andere culturen en godsdiensten. Zij leren dat er verschillen bestaan en dat een dergelijk verschil geen belemmering vormt voor een goed contact tussen ouders en PM'ers. Zo leren zij dat ze het niet altijd eens hoeven zijn met andere waarden en normen, maar dat ze er wel respect voor kunnen hebben.
- Bij gedrag wat niet genegeerd kan en mag worden, zoals plagen, pesten, buitensluiten of elkaar pijn doen, grijpen de PM'ers in. Geduldig en vriendelijk, maar wel duidelijk, leggen zij uit waarom iets niet mag en hoe iets wel mag of kan. Bij herhaling of extreem gedrag zetten halen zij het kind even uit de situatie. Uiteraard worden de ouders geïnformeerd over het gedrag van hun kind.
- Het kind leert een sociale houding aan die overeenkomt met leeftijd en ontwikkelingsniveau. Naarmate het kind ouder wordt, leert het steeds meer rekening te houden met elkaar en elkaars eigendommen, leren zij elkaar te respecteren, voorzichtig en zorgvuldig om te gaan met speelgoed en mee te helpen met opruimen.
- Kinderen (BSO) krijgen taakjes die hun zelfvertrouwen vergroot, zoals het verzorgen van de vissen, afwassen, tafel dekken en afruimen, vegen, opruimen van grote activiteiten etc. We dwingen kinderen niet om te helpen maar stimuleren ze om als onderdeel van de groep een bijdrage te leveren.
- Er vinden regelmatig uitstapjes plaats. De kinderen leren dat ze 'op bezoek' gaan naar een omgeving waar zij niet aan gehecht zijn, zoals hun huis of kinderopvang. Zij leren van de PM'ers dat ze te gast zijn bij bijvoorbeeld de bibliotheek en dat zij zich aan de geldende regels van hun 'gasthuis' moeten houden. In de praktijk betekent dat dus de mensen groeten bij binnenkomst, toestemming vragen aan de medewerkers om bijvoorbeeld gebruik te maken van een tablet, opruimen en gedag zeggen.
- De kinderen worden spelenderwijs gestimuleerd om samen te spelen/elkaar te ontdekken, dit gebeurt bij de baby's door ze bijvoorbeeld bij elkaar neer te leggen. Zo kunnen ze elkaars handjes of voetjes ontdekken en naar elkaars geluiden luisteren. De verschillende emoties die kinderen hebben bij een groepsactiviteit worden door de PM'ers benoemd, zodat ze van elkaar leren om te gaan met hun eigen emoties en die van een ander kind.
- Wij vinden de mening van het kind erg belangrijk. Baby's kunnen niet verwoorden wat ze wensen, maar uit hun mimiek, expressie en lichaamshouding kunnen de PM'ers dat wel afleiden. Hierdoor leren de kinderen hun eigen mening te vormen en te ontwikkelen bij hun zelfstandigheid en zelfvertrouwen. De PM'ers laten bijvoorbeeld de baby's niet onnodig huilen, zo respecteren wij de behoefte van een baby en gelijktijdig onderzoeken we wat de baby nodig heeft.
- Als een kind hulp nodig heeft met iets of iets wil, kan een kind dat gewoon vragen. Een ander commanderen of bevelen uitdelen, staan we niet toe. Een kind leert zo respect te hebben voor een ander en zal ervaren dat het ook respect terugkrijgt. Als een kind een keus heeft, zullen wij een kind ook altijd vragend benaderen. Dit geldt bijvoorbeeld bij het kiezen van een spelactiviteit of het kiezen van broodbeleg. We zullen altijd luisteren naar het antwoord. Wanneer er iets gebeurd is dat niet door de beugel kan, maar het onduidelijk is wie het heeft gedaan, dan gaan we met de kinderen in gesprek. We vinden het belangrijker dat de kinderen vertellen wat er is gebeurd en ook kunnen vertellen wat er niet goed aan was.

4. De ontwikkeling van baby's

In hoofdstuk 3 hebben we uitvoerig beschreven hoe kinderen zich in het algemeen ontwikkelen en wat de voorwaarden zijn voor een optimale ontwikkeling. De stimulering en ontwikkeling van de motorische en cognitieve competenties van baby's en dreumesen lichten we in dit hoofdstuk nader toe.

4.1 Lichamelijke en motorische ontwikkeling

Baby's worden vooral uitgedaagd met bewegingsspelletjes. Hierbij gaat het om de combinatie tussen bewegen en zintuigen. Een baby voelt aan voorwerpen, kijkt naar vormen en luistert naar prikkels vanuit de omgeving. Geluiden, geuren, kleuren en vormen prikkelen de baby om op onderzoek uit te gaan. De zintuigelijke ontwikkeling is in volle gang. Armpjes en benen zwaaien lustig in het rond. De baby ontdekt zijn eigen voeten en handen en alles wordt bewogen en uitgeprobeerd. Al spelend oefent een baby zo al zijn spieren en krijgt er steeds meer controle over.

Bij Kinderopvang 1,2,3 wordt de grove motoriek van de baby's met verschillende zachte materialen 'vermaakt' en uitgedaagd. Hierbij wordt er voornamelijk gericht op de zintuigen. Er wordt niet alleen speelgoed aangeboden waar ze naar kunnen grijpen, in kunnen knijpen en bijten, maar ook naar kunnen kijken (veel zachte en felle kleuren) en geluid kunnen laten maken. Hierbij valt te denken aan knisperboekjes, piepspeeltjes, of rammelaars. Baby's kunnen ook oefeningen doen met de babygym, ze kunnen lekker ontspannen in een wipstoeltje of in de box. Er zijn knuffels van diverse materialen zoals vilt of fleec (welke uiteraard regelmatig worden gewassen). Er zijn grote auto's van zacht materiaal die kruipende baby's voort kunnen duwen.

Tijdens alledaagse routinehandelingen wordt ook de fijne motoriek ontwikkeld. Bijvoorbeeld als baby's worden gestimuleerd om over te gaan van fles- naar tuitbeker. Of als kleine voorwerpen (onder toezicht) worden opgepakt en bestudeerd, dit noemt men ook wel de pincetgreep. De baby's kunnen al gauw zelf hun stukjes fruit en brood van hun bord pakken. Als de baby's wat ouder worden en gaan staan, leren ze hun bewegingen te beheersen. Ze krijgen ook een drang om andere dingen te laten bewegen, het liefst zelfs ritmisch.

4.2 Cognitieve ontwikkeling

Baby's ontwikkelen zich in fases, zo ook de cognitieve ontwikkeling waar onder andere het verstand en taal deel van uitmaakt. Is de baby de eerste maanden van zijn leven vooral bezig met reflectieve handelingen, al gauw maakt dit plaats voor een gerichte ontwikkeling. Baby's onderzoeken hun omgeving en proberen het te begrijpen. Het aanhoren van taal en interactie met anderen is erg belangrijk. De baby's krijgen veel aandacht, er wordt tegen hen gepraat, gezongen en kiekeboe spelletjes gedaan (ook goed om de baby zelfvertrouwen te geven, de volwassene 'verdwijnt' niet als het uit zicht is). Er is dan nog weinig sprake van herinnering of herkenning.

Bij een baby vanaf een half jaar zal deze fase overgaan in het zich dingen kunnen herinneren. Dat wat op zijn weg komt, probeert de baby in het geheugen vast te leggen. De oudere baby is in staat om dingen te beredeneren en begint te beseffen dat er dingen zijn die wel en niet mogen. Hoewel het aantal regels dat hij kan bevatten nog niet erg groot is. Een regel te veel of een 'tegenstrijdige' regel kan de baby in verwarring brengen. Daarom is consequent zijn in wat wel en niet mag een vuistregel van de PM'ers van Kinderopvang 1,2,3.

De oudere baby wil ook graag, naast dat hij zelf op onderzoek uit gaat, dingen imiteren. De baby leert mede hierdoor de werking van dingen begrijpen en zal eindeloos die dingen willen uitproberen en herhalen. De PM'ers van de babygroep zullen dan juist deze situaties aangrijpen en inspelen op de baby die aan het imiteren is. Ze gaan mee in het spel van de baby waardoor er als het ware een rollenspel ontstaat. Door veel te zingen, te praten en klanken te maken worden kinderen in een taalrijke omgeving opgevangen.

Bij de dreumes gaat de taalontwikkeling erg snel. Taal is een belangrijk middel om de wereld te begrijpen. Een kind vraagt en krijgt in taal uitleg en hulp. De PM'ers speelt hierin een actieve rol door veel naar het kind te luisteren en met het kind te praten. Dit gebeurt zoveel mogelijk in correct Nederlands, zodat de kinderen dit overnemen. Belangrijk is dat er niet in brabbeltaal wordt terug gesproken, maar in duidelijke Nederlandse taal. Zo gaat de dreumes vanzelf de juiste woorden overnemen. Wanneer het kind de groep verlaat om naar de peutergroep te gaan, zal het zich (meestal) goed verstaanbaar kunnen maken. Zingen met de kinderen is bijvoorbeeld een belangrijke activiteit om de taalontwikkeling te stimuleren, ditzelfde geldt voor spelletjes met klank en geluid. Verhalen voorlezen is ook een manier om taal te stimuleren. Kinderopvang 1,2,3 draait ook bijna dagelijks verschillende soorten muziek.

Ook de ontwikkeling van het denken neemt bij de dreumes een grote sprong. Dit komt omdat er een grote relatie is tussen denken en taal. De taal legt de werkelijkheid vast in woorden en namen. Hierdoor wordt voor de dreumes het ordenen en rangschikken en het dingen met elkaar in relatie brengen mogelijk.

5. De plaatsing

Vanaf het moment dat ouders interesse tonen in onze kinderopvang door een rondleiding aan te vragen, informeren we ze over het reilen en zeilen van onze opvang. Tijdens de rondleiding laten we ouders kennis maken met de PM'ers, de ruimtes waarin de kinderen zullen verblijven, het materiaal en de sfeer. Ook vertellen wij wat ons beleid is omtrent eten en drinken, wat we van ouders verwachten en wat zij van ons mogen verwachten. Als ouders besluiten om zich definitief bij ons in te schrijven en er is plek voor hun kind, plannen we het intakegesprek. Dit gesprek wordt bij voorkeur gevoerd door de mentor van het nieuwe kind. Tijdens het intakegesprek vertellen we ouders over onze plaatsingsbeleid, wat de functie is van de mentor, hoe vaak en hoe we observeren, hoe vaak we gesprekken met ouders voeren, wanneer en waarom we samenvoegen, wat het opendeuren beleid is en of ze deel willen nemen aan de oudercommissie. Omdat we willen dat kinderen zich goed kunnen hechten aan de PM'ers en vice versa, hanteren wij een minimale afname van 2 dagen.

5.1 Wenperiode

Tijdens het intakegesprek maken we met ouder (en in het geval van de BSO, ook met het kind) afspraken omtrent het wennen. Het intakegesprek wordt bij voorkeur gevoerd met de nieuwe mentor. Tijdens het gesprek vertelt de mentor wat haar taken en verantwoordelijkheden zijn en wat de ouders (en het BSO kind) mogen verwachten. Zowel het kind als de ouder moeten wennen aan de nieuwe opvangsituatie. Daarnaast zijn er natuurlijk ook veranderingen op de groep en moeten ook de andere kinderen en de PM'ers wennen aan de nieuwe groepssamenstelling. In de regel wennen kinderen plus minus twee keer voordat ze officieel starten met de opvang. De wendagen worden zoveel mogelijk op de dagen gepland als de opvangdagen. Van ouders wordt verwacht dat zij het afscheid kort en duidelijk houden. De ouder(s) en de PM'ers/mentor hebben nauw contact tijdens de wenperiode. Als de situatie dit vereist worden er aanvullende afspraken gemaakt, bijvoorbeeld een langere wenperiode, of een knuffel/foto van thuis meegeven, etc. De externe en interne wenperiode hebben we tevens beschreven in het werkplan.

5.2 Incidenteel ruilen van dagen

Er bestaat de mogelijkheid om incidenteel dagen te ruilen als dit binnen dezelfde week gebeurt. Voor vakantie geldt dat een ruiling mogelijk is in de week ervoor of erna van de desbetreffende week. Dit kan echter alleen wanneer er voldoende ruimte is en de samenstelling van de groep het toelaat. Over de beslissing is geen discussie mogelijk. Wel kan de manager worden benaderd bij eventuele onduidelijkheden. Er kan niet worden geruild vanwege ziekte of sluitingsdagen van Kinderopvang 1,2,3.

5.3 Extra dagen opvang

Soms hebben ouders behoefte aan extra dagdelen opvang. Dat is uiteraard mogelijk voor het kinderdagverblijf en de BSO, mits er plek is op de stam- of basisgroep. Ouders kunnen via de PM'ers een aanvraag indienen. De honorering van de aanvraag kan echter wel gevolgen hebben voor de bezetting op de stamgroep. De kind-leidster-ratio dient te allen tijde kloppend te zijn op de groep. Indien er geen plek is op de stamgroep, wordt er in overleg met de ouder gekeken of er andere oplossingen zijn. Bijvoorbeeld een tijdelijke plaatsing in de andere groep. Ouders tekenen hiervoor. Zodra er op de extra opvangdagen plek is op de vaste stamgroep, dan zal het kind weer volledig naar haar eigen groep gaan.

5.4 Voorrang broertjes en zusjes

Kinderopvang 1,2,3 streeft er naar voorrang te verlenen aan broertjes en zusjes uit hetzelfde gezin van een kind dat al bij ons komt. Indien mogelijk wordt al gelijk bij inschrijving doorgegeven dat er meerdere broertjes of zusjes zijn. De volgende volgorde past Kinderopvang 1,2,3 toe voordat er een plaats wordt toebedeeld aan een nieuw kind:

- 1) Broertje of zusje van een al geplaatst kind (mits tijdig ingeschreven).
- 2) Extra dag voor een al geplaatst kind.
- 3) Dagen ruilen van een al geplaatst kind.
- 4) Vroegste inschrijvingsdatum nog niet geplaatst kind.

5.5 3-uurs regeling

Bij aaneengesloten openstelling van tien uur of meer per dag kan maximaal drie uur per dag worden afgeweken van de vereiste BKR. Daarbij wordt minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet. Waarom en wanneer er wordt afgeweken van de BKR wordt tijdens de rondleiding en intake aan ouders medegedeeld. De afwijking van de groep is beschreven in het werkplan. Op de BSO mag er op dagen dat we korter dan 10 uur opvang aanbieden, een half uur worden afgeweken

5.6 Verlaten van stamgroepen

Kinderen worden opgevangen in een vaste stam/basisgroep. De locaties van Kinderopvang 1,2,3 hebben allemaal één stam- of één basisgroep waardoor er in de regel geen sprake is van samenvoeging. Uitzonderingen op deze regel worden beschreven in het werkplan. De groep zal alleen verlaten worden in bijzondere situaties. Ouders worden tijdens de intake en voor de activiteit op de hoogte gesteld. In de volgende situaties verlaten kinderen hun stam- of basisgroep:

- Tijdens het samenvoegen van de groepen;
- Wanneer een KDV kind de basisschoolleeftijd bereikt en gaat wennen op de BSO;
- Bij calamiteiten zoals bijvoorbeeld een eventuele ontruiming;
- Bij activiteiten buiten de groep waar niet de hele groep aan deelneemt, bijvoorbeeld een muziek-, sport- of dansles of EEN VVE-activiteit.

De maximale omvang van de stamgroep wordt hierbij tijdelijk losgelaten, maar de BKR klopt voor het totaal aantal kinderen.

6. De verzorging van kinderen

6.1 de dagindeling

Rust, regelmaat en reinheid (hygiëne) vinden we voor het jonge kind erg belangrijk. In een drukke omgeving komen zoveel indrukken op een kind af, dat het deze nauwelijks kan verwerken. Daarom is een zekere mate van rust belangrijk. Om deze rust te waarborgen kijken onze PM'ers goed om zich heen: is er niet teveel speelmateriaal in één keer aangeboden? Hangt er niet teveel aan de muur? Is er genoeg rust? Is er een duidelijke en voorspelbare dag structuur? Op de groepen houden we een vaste dagindeling aan, deze is terug te lezen in het werkplan. Op vaste tijden wordt er gegeten, gedronken en fruit gegeten. Kinderen slapen naar behoefte en in overleg met ouders.

6.2 Eten en drinken

Kinderen hebben goede voeding nodig om zich te kunnen ontwikkelen. Voor de baby's wordt in eerste instantie het ritme van thuis overgenomen. Naarmate de kinderen ouder worden gebruiken we de maaltijden in groepsverband. Er zijn vaste tafelmomenten waarbij de kinderen verschillende soorten voeding en drinken aangeboden krijgen. De kinderen krijgen crackers, fruit, lichte siroop en een kaakje. De kinderen eten samen met de PM'ers aan tafel. De kinderen krijgen eerst een boterham met hartig beleg en mogen vervolgens zelf kiezen voor een boterham met hartig of zoet beleg. We houden graag rekening met de voedingsgewoontes van onze kinderen, daarom hebben we verschillende soorten beleg. Natuurlijk is er ook altijd (smeer)kaas voor de tussendoortjes. Zodra kinderen zelf een boterham kunnen smeren mogen ze dit proberen zelf doen. Door ervaringen op te doen leert het kind. Alle kinderen vanaf de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar 'proberen' zelf minimaal 1 boterham te smeren. De PM'er stimuleert en begeleidt de kinderen waar nodig.

Soms krijgen de kinderen iets extra's als een knakworstje, poffertjes, tosti o.i.d. De PM'er ziet erop toe dat de kinderen voldoende drinken. Kinderen kunnen altijd water drinken als ze dat willen. Wij zorgen voor het eten en drinken van de kinderen. Voor baby's hebben wij Nutrilon 1 en 2, Bambix rijstbloem en fruitpotjes van Olvarit voor het geval we niet op tijd het fruit kunnen pureren voor de baby's. Echter speciaal voeding, bijvoorbeeld vanwege allergieën, dienen ouders zelf mee te geven. Wanneer een kind borstvoeding krijgt is het altijd mogelijk dat de moeder zelf komt voor de voeding. Uiteraard kunnen wij ook borstvoeding geven, indien deze gekoeld is afgegeven aan de PM'er. Verder krijgen de kinderen dagelijks groente en fruit als snack. Met een verjaardag wordt er voornamelijk hartig getrakteerd. De medewerkers kunnen ouders altijd adviseren bij het bedenken van een gezonde traktatie.

6.2.1 Dieet en allergieën

Ouders zijn verantwoordelijk om de PM'er op de hoogte te stellen van diëten, allergieën of wensen m.b.t. voeding. Deze bijzonderheden/wensen worden tijdens het intakegesprek of tijdens een overdrachtsgesprek duidelijk besproken en beschreven op het intakeformulier. De PM'er beschrijft deze informatie ook op de bijzonderhedenlijsten die op de groepen hangen. Hierdoor kunnen alle PM'ers duidelijk zien of een kind een dieet of een allergie heeft. Als er een kans is op een ernstige allergische reactie op voeding dan wordt dit door ouders specifiek benoemd. Ook wordt er uitgebreid besproken en genoteerd hoe stap voor stap te handelen in een dergelijke situatie. In ons *beleid zieke kinderen* hebben we uitvoerig besproken hoe we omgaan met zieke kinderen en allergieën.

6.3 Verschonen, toiletgang en zindelijk worden

Naast voeding, nemen wij ook alle dagelijkse verzorgingsartikelen voor onze rekening. Luiers, billendoekjes en snoetenpoetsers kopen wij groot in bij drogisterijen zoals Kruidvat en Etos. Uit diverse consumentenonderzoeken is gebleken dat deze producten van uitstekende kwaliteit zijn. Ouders die liever willen dat hun kind(eren) een ander merk gebruiken, dienen deze zelf mee te geven naar de opvang. Op het kinderdagverblijf verschonen we op vaste tijden en op behoefte de kinderen. Dit gebeurt vaak voor en na het slapen voor kinderen die twee keer of vaker per dag slapen. Kinderen die 1 x per dag of minder slapen worden na ieder tafelmoment verschoond. Buiten deze standaard verschoonmomenten worden de kinderen regelmatig gecontroleerd op een vieze luier en zo nodig tussendoor verschoond. Aan het eind van de dag vindt er ook nog een verschoonronde plaats.

Peuters zien hoe andere kinderen met de zindelijkheidstraining bezig zijn en worden daardoor gestimuleerd en gemotiveerd. Wanneer ouders thuis starten met zindelijkheidstraining en een kind eraan toe is, kan dit op de groep voortgezet worden. Kinderen die aangeven zelf te willen plassen krijgen hier de ruimte voor. Kinderen die met zindelijkheidstraining bezig zijn worden vaker gestimuleerd om naar de wc te gaan. BSO kinderen gaan geheel zelfstandig naar de wc. Kinderen die een ongelukje krijgen worden discreet verschoond door de PM'ers. We vragen alle ouders bij de intake om reservekleding mee te geven. Na het toiletbezoek worden altijd de handen gewassen.

6.4 Slapen

Op de dagopvang slapen kinderen in een aparte slaapkamer in veilige kinderbedjes. Alle kinderen hebben een eigen bedje, laken of slaapzakje. Het kan voorkomen dat kinderen in slaap vallen in het wippertje of in de box. Afhankelijk van de slaapritme en de afspraken met de ouders, leggen we het kindje in zijn/haar bedje in de slaapkamer. Kinderen van leeftijd 4 tot 13 jaar slapen in principe niet meer en is dit niet van toepassing. Mocht een kind toch moe zijn dan mag het lekker liggen of hangen op de bank of op de zitzak.

7. Het kind

7.1 Corrigeren en belonen

Binnen onze organisatie bieden we kinderen duidelijke grenzen en hebben we duidelijke regels. Dit biedt de kinderen veiligheid en duidelijkheid. Kinderen hebben hier behoefte aan. Door kinderen een zekere mate van vrijheid te bieden ontwikkelen ze zelfstandigheid, zelfvertrouwen, leren ze keuzes maken en kunnen ze hun eigen behoeften en interesses volgen. We willen dat ze dit doen uit intrinsieke motivatie en niet omdat het “moet”.

De kinderen worden op een positieve wijze benaderd en zo wordt door middel van de positieve aandacht het gewenste gedrag gestimuleerd. Als een kind negatief gedrag vertoont wordt gekeken naar het individuele kind en nagegaan waarom een kind dit gedrag vertoont (bijvoorbeeld niet lekker in zijn vel zitten, verveling, onzekerheid, veranderingen in de thuissituatie enz.) De PM'ers kunnen op deze manier wellicht de oorzaak van het gedrag achterhalen en samen met de ouders en het kind een oplossing aandragen. Wanneer een kind na een waarschuwing nog negatief gedrag blijft vertonen, zal de PM'er een kind op ooghoogte, op rustige, duidelijke wijze aanspreken en het kind daarbij ook aankijken. Bij het herhalen van negatief gedrag kan het kind een time out krijgen. Het kind laten we dan voor korte duur op een afgesproken plek zitten zodat we de rust kunnen herstellen en met het kind in gesprek kunnen gaan. We proberen kort aandacht te besteden aan het negatieve gedrag. Jongere kinderen, die nog geen causale verbanden kunnen leggen, leiden we eventueel af om herhaling van gedrag te voorkomen. Tegelijkertijd wordt positief gedrag gestimuleerd (complimenten, aai over de bol, high five, mee laten helpen, e.d.). Wij vinden het belangrijk om ouders terugkoppeling te geven over het gedrag van het kind.

7.2 VVE-programma Uk en Puk

Uk en Puk is een voorschools educatief programma ontwikkeld voor kinderdagverblijven. Op onze kinderdagverblijven gebruiken we dit programma. Bij deze programma's hoort een pop die Puk heet. In de groep is Puk aanwezig. Uk en Puk biedt de PM'ers handvatten in de vorm van thema's om gericht met de kinderen te werken. Het accent bij Uk en Puk ligt op de taalontwikkeling, maar ook de overige ontwikkelingsgebieden komen aan bod. Puk wordt bij ons zoveel mogelijk bij het groepsgebeuren betrokken. Zo zit Puk regelmatig aan tafel, in de kring, in de bolderbak, mag hij mee met uitstapjes en gaat hij regelmatig uit logeren bij de kinderen. De ouders krijgen ook het dagboek van Puk mee om in te schrijven. Bij de themaweken horen ook liedjes, versjes, verhalen, zang- en bewegingsspelletjes, creatieve activiteiten, eventuele uitstapjes en dergelijke waardoor de hele ontwikkeling aan bod komt. Daarnaast besteden we ook aandacht aan feesten/bijzondere dagen als Kerst, Sinterklaas enzoverder.

7.3 Observatie en vroeg signalering

PM'ers observeren de kinderen gedurende de hele dag tijdens het spel en twee keer per jaar gericht met de methode KIIK!. We proberen de algemeenheden van het kind in kaart te brengen. Het doel van observeren is voor ons om zo goed mogelijk qua begeleiding en materialen aan te sluiten bij de ontwikkeling van het kind. Ieder kind is uniek. Een kind kan ook extra uitdaging nodig hebben. We willen zo min mogelijk etiketteren. De basis is dat een kind zich prettig voelt. Bij problemen houden we de kinderen in de gaten. De PM'ers zullen de bevindingen onderling bespreken. Bij problemen, groot of klein, die regelmatig of langdurig optreden, lichten wij de ouders altijd in.

Indien nodig nemen we contact op met externe instanties voor advies zoals de GGD, basisschool, wijkwelzijnsorganisaties, jeugdzorg, Veilig Thuis en het consultatiebureau. Dit doen we altijd na toestemming met de ouder, tenzij we de stappen van de Meldcode volgen en de ouder niet meewerkt.

7.4 Voorbereiding op de basisschool

De oudste peuters worden bij het kinderdagverblijf voorbereid op de basisschool. Door kinderen zelfstandigheid bij te brengen, zoals zelf naar het toilet gaan, (gedeeltelijk) aan- en uitkleden etc. zal de overgang naar de basisschool soepeler verlopen. Kinderen leren bij ons om zich korte tijd te concentreren, door bijvoorbeeld een tijdje aan een gekozen werkje te werken of naar een verhaal te luisteren etc. Tevens krijgt het kind een soort basiskennis aangereikt waarbij het aan het kind zelf ligt of het dit oppikt of niet. De basiskennis wordt enerzijds aangeboden door activiteiten en lesjes van PM'ers en anderzijds bieden de materialen binnen Kinderopvang 1,2,3 volop mogelijkheden voor de kinderen om zich op diverse vlakken van hun ontwikkeling te ontplooien. Kinderen doen vooral spelenderwijs veel ervaringen op. Al spelend en ontdekkend maken zij kennis met cognitieve begrippen zoals groot-klein, hard-zacht, lichtdonker, zwaar-licht, boos-blij-verdrietig, in-uit, vooraan-achteraan, op-onder, en aan-uit. Wat wij belangrijk vinden is dat kinderen niet slechts abstracte begrippen aangeleerd krijgen maar dat zij de verschillende begrippen aan den lijve kunnen ervaren. Door ervarend leren beklijft het ervarene meestal veel dieper en beter.

7.4.1 Overdracht basisschool

Om de overgang van kinderdagverblijf naar de basisschool soepel te laten verlopen werken we met een warme overdracht. Mits de ouder toestemming geeft. De mentor vult het overdrachtsdocument in (het groene boekje) wanneer het kind 3 jaar en 10 maanden oud is. Dit document wordt met de ouder(s) doorgenomen. Als de ouder schriftelijke toestemming geeft voor de warme overdracht geven we het document persoonlijk aan de leerkracht en lichten we het indien nodig toe¹. Als de ouder geen toestemming geeft, geven we het overdrachtsdocument (groene boekje) aan de ouder mee.

¹ Helaas ondervinden wij dat niet alle scholen en leerkrachten open staan voor een warme overdracht. Het komt regelmatig voor dat we het document slechts af kunnen geven op de school.

8. Inrichting, materialen en activiteiten

8.1 Inrichting en accommodatie

Voor kinderen is een geschikte omgeving noodzakelijk om zich goed te kunnen ontwikkelen. Al onze locaties zijn zo ingericht dat zij kunnen spelen en zich kunnen ontspannen. Er is voldoende ruimte voor het aantal kinderen die de locatie bezoeken. Er is per kind minimaal 3,5 vierkante meter brutooppervlak aan speelruimte. In het kinderdagverblijf hebben we een afzonderlijke slaapruijme voor kinderen tot anderhalf jaar. De kinderen maken gebruik van een eigen slaapzak en onderlaken. Bij de inrichting hebben wij uiteraard rekening gehouden met de leeftijd van de kinderen die de locatie bezoeken. Het kinderdagverblijf beschikt over een ruime speelweide die direct grenst aan de groep van de kinderen. In de zomer worden de deuren naar buiten open gegooid en kunnen de kinderen zowel buiten als binnen spelen. Voor de allerkleinsten is er een afgeschermd buitenruimte waar de kruipende en net lopende kinderen niet omver worden gelopen door de oudere kinderen. In deze begrensde ruimte hebben de baby's de vrijheid om zich vrij te bewegen.

Voor de buitenschoolse opvang hebben wij groepsruimtes en buitenruimten die voldoende mogelijkheden bieden voor (buitenschoolse) bezigheden. Buiten spelen vinden wij erg belangrijk voor de gezondheid en de ontwikkeling van kinderen. De BSO maakt veel gebruik van schoolpleinen en openbare speeltuinen die op loopafstand te vinden zijn. Op alle locaties hebben we ruimtes ingericht waar de kinderen zich kunnen terugtrekken als de kinderen daar behoefte aan hebben. Achter het bureau plaatsvinden of op de bank liggen met een kleedje behoort ook tot de mogelijkheden.

8.2 Speelhoeken

Kinderen mogen vrij spelen. Door het vrije spel komen er veel activiteiten bij kinderen los en worden kinderen innovatief met het uitvoeren van hun eigen spel. Kinderen kunnen gemakkelijk hun eigen draai hierin maken en de PM'er hoeft hierin niet te begeleiden. Er zijn verschillende hoeken ingericht zoals een poppenhoek, een knutselhoek, een leeshoek, een puzzelhoek, bouw- en constructiehoek en op de BSO hebben we ook vaak ook een spelconsole zoals de Wii. De kinderen kunnen zich indien gewenst terugtrekken en lekker spelen. De kinderen zijn vrij om het speelgoed zelf te pakken uit de kasten. Hierdoor leren zij keuzes maken en mogen ze ook zelf bepalen waarmee ze spelen.

8.3 Spelvormen en activiteiten

Spel is voor het kind bij uitstek de manier van ontdekken, ervaren en onderzoeken. Daarom neemt spel op een belangrijke plaats in. Al spelend ontwikkelt het kind zich en maakt contact met zijn omgeving. Het is belangrijk dat het kind zijn eigen spel kan ontwikkelen en ervaringen kan opdoen. Wij begeleiden het kind hierbij door hem aan te moedigen en te prikkelen. Wanneer het kind zelf speelt, neemt de PM'er afstand. Op die manier wordt het kind in staat gesteld zich op zijn eigen creatieve manier te ontwikkelen en te uiten. Er is een breed scala aan activiteiten. Dit omvat het spelen met materialen, muziek, woord en gebaar, taal, dans en beeld. Ter illustratie worden hieronder een aantal vormen uiteengezet. Tevens zijn de PM'ers alert op talenten. Als zij opmerken dat de kinderen ergens in uitblinken, bijvoorbeeld in sport, zingen of dansen, worden zij aangemoedigd om het talent verder te ontwikkelen. Ook worden ouders gestimuleerd om het kind op een hobbyschool of iets dergelijks te plaatsen waar het zich verder kan ontplooien.

8.4 Thema's

Op de groepen werken we met hoofdthema's die geïnspireerd zijn op de jaargetijden, bijzondere feesten zoals Sinterklaas, Kerst, Pasen en Sint Maarten/Halloween. Op het kinderdagverblijf zijn de thema's van het VVE-programma Puk leidend. Op de BSO haken we in op de actualiteit en initiatieven van de kinderen. We hebben thema's rondom films, geschiedenis, cultuur etc. De activiteiten en uitjes passen bij de thema's, bijvoorbeeld tijdens het thema 'Film', bakken we met de kinderen popcorn, maken we toegangsbewijzen en/of gaan we naar de bioscoop.

8.5 Speelgoedbeleid

Speelgoed heeft een belangrijke functie in het kinderspel, het lokt immers uit tot spelen. Voor een goede spelstimulus is speelgoed of spelmateriaal van een natuurlijk materiaal onontbeerlijk. Speelgoed dat vervaardigd is van een natuurlijk materiaal, zoals hout, geeft een pure spelbeleving. Dit speelgoed heeft een eigen karakter, hout voelt immers anders aan dan steen. Het ontdekken van de verschillen tussen het speelgoed en de eigenheid van het materiaal roepen verschillende zintuiglijke belevingen op.

Minder karakteristiek is plastic speelgoed door de verscheidenheid aan verschijningsvormen en toepassingen. Plastic speelgoed is wel aanwezig op Kinderopvang 1,2,3. Het gaat dan om speelgoed dat niet in een natuurlijk materiaal uitvoerbaar is, maar wel voldoende uitdaging biedt. Wij hebben een grote variatie aan speelgoed dat aansluit bij de verschillende ontwikkel- en interessegebieden. Het kind kan hierdoor nieuwe uitdagingen aangaan.

In het algemeen hebben we houten blokken, auto-/treinbanen, boekjes, puzzels, poppen, verkleedkleden, muziekinstrumenten, verf, kwasten, scharen, papier, knuffels etc. Op de buitenschoolse opvang bieden we daarnaast autogarages, Lego, K'nex, knutsel- en gezelschapspellen zoals Party & CO, Glow in the Dark puzzels, Wie is het?, Rummikub, dammen, Lotto, Kwartet etc. aan. Op het kinderdagverblijf bieden we de volgende speelmaterialen aan: Duplo, fietsjes/stepjes, speelboxen, babytuin – zowel binnen als buiten, mobieltjes, insteekkubussen, kiekeboe materialen enz.

9. Ouderbeleid

9.1 Mentor

Om de afstemming zo gemakkelijk mogelijk te maken met en voor ouders krijgen kinderen bij plaatsing een mentor. Deze PM'er is contactpersoon voor vragen en opmerkingen van ouders en voor kinderen die naar de BSO gaan. Daarnaast zal deze mentor het kind regelmatig observeren, gesprekjes met het kind voeren en registreren. De ontwikkeling van het kind wordt structureel en planmatig gevolgd door middel van KIIK! om zo aan te sluiten bij de ontwikkeling van het kind en te stimuleren om de volgende stap te zetten. De mentor wordt bij voorkeur tijdens de intake voorgesteld aan ouder en kind. Tijdens de wenperiode zal de mentor zich (nogmaals) voorstellen aan het kind. De mentor legt tevens uit wat haar taken en verantwoordelijkheden zijn ten aanzien van het mentorkind.

9.2 Het evaluatiegesprek

Bij de dagopvang bieden we in april en november een evaluatiegesprek aan. Tijdens de gesprekken delen we onze bevindingen t.a.v. de algehele ontwikkeling van het kind met ouders. Op de buitenschoolse opvang bieden we één keer per jaar een evaluatiegesprek aan. Ouders die vaker een gesprek willen kunnen dit aangeven bij de mentor van het kind.

9.3 Gesprekken met ouders

We hebben op dagelijkse basis contact met ouders bij het halen en brengen. Daarnaast zijn er ook vaste momenten voor een uitgebreider contact bij:

- Het kennismaking- en intakegesprek;
- Het evaluatiegesprek na de wenperiode;
- Het tussentijdse gesprek op verzoek van ouders of medewerker;
- Voortgangsgesprek rond de verjaardag;
- Overgang KDV naar BSO, kennismaking met nieuwe mentor;
- Het afrondingsgesprek bij vertrek van de kinderopvang.

De informatie die in oudergesprekken verkregen wordt, wordt schriftelijk vastgesteld. Zo ook de afspraken die er worden gemaakt. Zo kan het verloop van de ontwikkeling van een kind goed gevolgd worden. Ook blijft duidelijk op basis van welke overwegingen bepaalde beslissingen genomen zijn. Deze gegevens worden in verband met de privacy van kinderen en ouders zorgvuldig bewaard in een afgesloten kast.

9.4 Ouders, partner in de opvoeding

Om kinderen een zo goed mogelijke opvang te bieden is een goede samenwerking met ouders van groot belang. Daartoe dient aan een tweetal randvoorwaarden te worden voldaan:

- Wederzijds vertrouwen: begrip voor verantwoordelijkheden, mogelijkheden en beperkingen van zowel ouders als medewerkers.
- Wederzijds respect: respect van de medewerkers voor de ouders die de eindverantwoordelijkheid voor hun kind hebben. Respect van ouders voor de professionele verantwoordelijkheid van de medewerkers voor hun kind.

Daarnaast krijgt de samenwerking tussen ouders en medewerkers gestalte door:

- Uitwisselen opvoedingsideeën. Het uitwisselen van opvoedingsideeën maakt het mogelijk om een (doorgaande) lijn te volgen in de benadering van het kind. Soms kan een bepaalde benadering thuis succesvol zijn en kan de opvang die overnemen. Andersom kan dat ook gelden. Verschillen in opvoeding en benadering van het thuis en de opvang zijn eveneens bespreekbaar.
- Opvoedingsvragen van ouders. De opvang kan ouders ondersteuning bieden bij de opvoeding. Dit gebeurt in individuele contacten tussen ouders en medewerkers. De medewerkers zien de kinderen de hele dag en hebben zicht op hun ontwikkeling. Als er problemen zijn met een kind wordt in overleg met de ouders bekeken wat het beste is voor het kind.

9.5 Oudercommissie

In de oudercommissie worden zaken met betrekking tot kinderopvanglocatie besproken. De oudercommissie stelt zich ten doel:

- De belangen van de kinderen en ouders van de kinderopvang waar de oudercommissie aan verbonden is, zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen.
- Gevraagd en ongevraagd te adviseren ten aanzien van kwaliteit.
- Het behartigen van de belangen van de ouders van het kindercentrum bij de directie.

10. Personeel

De PM'ers die bij Kinderopvang 1,2,3 werken hebben een verantwoordelijke en veelzijdige taak. Zij dienen, naast de wettelijke kwalificatie om te werken in de kinderopvang, te beschikken over kennis op het gebied van het verzorgen, begeleiden en stimuleren van jonge kinderen, op elk terrein van hun ontwikkeling. Verder dienen zij in staat te zijn een huiselijke, veilige en vertrouwde sfeer te scheppen voor de groep als totaal en voor alle groepsleden afzonderlijk.

10.1 De pedagogische medewerker van Kinderopvang 1,2,3

De PM'er heeft minimaal de opleiding PW 3 afgerond. Vanuit het kwaliteitsaspect streeft Kinderopvang 1,2,3 ernaar om een team te vormen met PM'ers die PW niveau 3, 4 of HBO PW hebben. De PM'er van Kinderopvang 1,2,3 houdt zich bezig met de volgende taakgebieden:

- Het verzorgen, begeleiden en opvangen van de aan haar zorg toevertrouwde kinderen.
- Contacten onderhouden met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling.
- Mede vormgeven aan het te voeren beleid, evenals de uitvoering daarvan.
- Ondersteunende activiteiten, zoals het begeleiden van stagiaires en beroepskrachten in opleiding.

De PM'ers worden hierin ondersteund door een pedagogische coach.

Tevens wordt iedere PM'er geregistreerd in de persoonsregister (DUO) en wordt zij continue gescreend. PM'ers zorgen voor de juiste combinatie van professionele afstand en betrokkenheid ten opzichte van kind en ouders. Ze houden vertrouwelijke informatie voor zichzelf en zijn zich bewust van hun geheimhoudingsplicht.

10.2 Inwerkprogramma

Alle nieuwe PM'ers krijgen een inwerkprogramma aangeboden. We hebben hiervoor een inwerkprotocol opgesteld. Ook van stagiaires verwachten we dat ze het protocol gebruiken voor hun inwerkprogramma. Het kwaliteitsbeleid ligt in hard copy versie ter inzage op de groepen en via OneDrive kunnen alle documenten digitaal worden ingezien. Wijzingen in het beleid worden aan PM'ers persoonlijk of digitaal doorgegeven. De manager neemt hier het initiatief. Vaak gebeurt dit in de teamoverleggen. Ook ouders worden op de hoogte gesteld van wijzigingen, dit doen we via de reguliere nieuwsbrieven.

10.3 Vrijwilligers

Bij Kinderopvang 1,2,3 wordt er incidenteel gewerkt met vrijwilligers. De gemeente benaderd ons regelmatig of we een werkervaringsplek willen bieden aan langdurige werklozen. Afhankelijk van de achtergrond, interesses en competenties van de vrijwilliger geven we taken om uit te voeren. Uiteraard tellen vrijwilligers nooit mee voor de BKR en zullen zij altijd als extra ingezet worden. Ook waken we ervoor dat er geen verdringing is van betaalde arbeid. Onze ouders informeren we als er sprake is van vrijwilligers, dit doen we via het intakegesprek, pedagogisch werkplan en/of nieuwsbrief. De vrijwilligers dienen een VOG te overleggen voordat ze bij ons starten en worden tevens gescreend via het personenregister.

10.4 Multimedia en veiligheid

Voor de veiligheid van de medewerker en kind zijn de mobiele nummers van de medewerkers onder elkaar bekend. We werken met een groeps-app waardoor iedereen in één geïnformeerd kan worden. De whats app wordt gebruikt om contact te maken met medewerkers op de groep die dan zichtbaar in beeld gebracht worden. De Wonderwolk heeft een vaste telefoon en een mobiele telefoon. De Klaver-Heijplaat heeft voor beide opvangsoorten een mobiele telefoon. In verband met de privacy van onze ouders, kinderen en medewerkers werken we volgens de nieuwe AVG-regels.

10.5 Stagiaires

De stagiaires van nu zijn de PM'ers van de toekomst en daar willen wij graag ons steentje aan bijdragen. Naast de groepsleiding kan het team mede bestaan uit PM'ers in opleiding (BBL) en/of stagiaires (BOL). We zetten hooguit 1 stagiaire in per groep, per dag die de opleiding voor beroepskracht volgt. In den regel zetten we stagiaires altijd boventallig in, dat wil zeggen dat ze niet formatief meetellen met de BKR. Bij de formatieve inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiaires wordt rekening gehouden met de opleidingsfase, verworven competenties, vaardigheden en de inzet die ze tonen. Het is wettelijk bepaald dat inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiairs geschiedt conform de meest recent aangevangen Cao kinderopvang en de meest recent aangevangen Cao welzijn en maatschappelijke dienstverlening. Maximaal één derde deel van het totaal minimaal aantal op het kindercentrum in te zetten beroepskrachten bestaat uit beroepskrachten in opleiding of stagiairs. Als wij beroepskrachten in opleiding en stagiaires formatief inzetten, zullen we ouders persoonlijk en via de nieuwsbrief informeren.

Kennismakingsgesprek

De stagiaires die bij Kinderopvang 1,2,3 hun stage lopen, hebben allen vooraf een kennismakingsgesprek met de manager en betreffende praktijkbegeleider gehad. Behalve dat zij een aan kinderopvang gerelateerde opleiding dienen te volgen zal met name de houding van de stagiaire bepalen of zij bij ons stage kan lopen. Affiniteit met kinderen en enthousiasme zijn daarbij een vereiste.

Begeleiding

De stagiaires worden begeleidt door een ervaren PM'er die langere tijd op de locatie werkt. De stagiaire heeft een vaste groep waar zij haar praktijkdagen doorbrengt. In eerste instantie zal ze ingewerkt worden door zich in te lezen in ons beleid en mee te kijken op de groep. De stagebegeleidster bouwt haar werkzaamheden langzaam op door haar kleine (verzorgings-)taken te geven. Tijdens de maandelijkse (voortgangs-)gesprekken met de praktijkbegeleider wordt haar inzet en ontwikkeling besproken. Ook werkt ze tijdens haar stage aan haar opdrachten van school. We begeleiden de stagiaire in dit proces, maar leren haar vooral zelf de verantwoordelijkheid te nemen over het leerproces.

Eén à twee keer per jaar bieden we ook snuffelstages aan, aan middelbare scholieren. Deze stagiaires zijn altijd ondersteunend, boventallig en zijn nooit met de kinderen alleen. Ook zij krijgen een vaste aanspreekpunt en begeleider vanuit het ervaren team.

10.6 Ondersteuning door andere volwassenen

Bij de kinderopvang komen er ook vakcollega's om de pedagogische medewerkers te ondersteunen. Te denken valt aan een professional die bijvoorbeeld een workshop komt geven of medewerkers van het CJG die kunnen komen observeren. De pedagogische coach ondersteunt de PM'ers en de manager bij de kwaliteit van de organisatie. Ze observeert en bespreekt regelmatig het pedagogisch handelen van de medewerkers. Daarnaast is de manager regelmatig op de groep en geeft uitsluitel naar aanleiding van vragen, verwarringen etc.